

Η μεγαλοσύνη της Θεοτόκου (Μοναχός Αρσένιος Σκήτη Κουτλουμουσίου Αγίου Όρους)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Οι πιο ένδοξοι και πιο πλούσιοι βασιλείς της γης όταν πρόκειται να κατασκευάσουν τον θρόνο τους και γενικά το βασιλικό παλάτι τους, δεν θα αφήσουν ούτε ένα κομμάτι της γης ανεξερεύνητο, ώστε να βρουν ό, τι πολυτιμότερο φυσικό υλικό αγαθό υπάρχει, που το έχει προσφέρει η φύσις για τον άνθρωπο, έτσι ώστε το παλάτι τους να μην έχει καμία έλλειψη από πλευράς πολυτίμων αγαθών. Και αν μπορούσαν να κατασκευάσουν οι ίδιοι υλικά αγαθά πολυτιμότερα από αυτά που μας προσφέρει η φύσις, θα το έπρατταν ευχαρίστως χωρίς καν να υπολογίσουν χρήματα, κόπους κλπ. Όμως αυτό δεν μπορούν να το πετύχουν, διότι οι δυνάμεις του ανθρώπου είναι περιορισμένες και ελέγχονται από τον Πλάστη και δημιουργό του, άγιο Τριαδικό Θεό.

Έτσι λοιπόν οι βασιλείς αρκούνται σε ό,τι πολυτιμότερο τους προσφέρει η φύσις για να οικοδομήσουν το βασιλικό τους παλάτι. Όμως για τον άγιο Τριαδικό Θεό

μας, τα πράγματα δεν είναι καθόλου παρόμοια σαν των επίγειων βασιλέων, διότι όταν ήρθε το πλήρωμα του χρόνου και επρόκειτο ο ίδιος ο Θεός να κατασκευάσει θρόνο για τον Εαυτό του στην γη, δε συνάντησε περιορισμούς, αλλά ο ίδιος έπλασε τον θρόνο Του, όπως ακριβώς επεθύμησε το άγιό Του Πνεύμα. Και τόσο πολύ στόλισε αυτόν τον θρόνο Του ο Θεός, που εξηγέρθη όλη η κτίσις να επευφημεί και να δοξάζει τον Θεό. Και όλοι οι Προφύτες της Παλαιάς Διαθήκης αυτόν τον ένδοξο θρόνο του Θεού διαλαλούσαν και δοξολογούσαν. Φυσικά αυτός ο ενδοξότατος θρόνος του Χριστού δεν είναι άλλος από την Αειπάρθενο, Θεοτόκο και Μητέρα του Θεού.

Όμως τι είναι αυτό που υπερέχει αφάνταστα ο θρόνος του Χριστού από τους θρόνους των βασιλέων; Γιατί η Παναγία μας υπερέχει πάσης της κτίσεως και αυτών των επουρανίων δυνάμεων; Το ανεκτίμητο αγαθό που έχει μέσα της η Παναγία μας περισσότερο απ' όλα τα πλάσματα είναι η στολή της θεότητας, κατά τον αββά Ισαάκ τον Σύρο η ταπεινοφροσύνη του Χριστού μας. Αυτήν την μακαρία στολή της θεότητας έλαβε η Θεοτόκος προ κτίσεως κόσμου, και για χάρη αυτής ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο. Αν παρατηρήσουμε καλά, θα εννοήσουμε πως κατά την εξαήμερο της δημιουργίας ο Θεός την Θεοτόκο μυστικώς εκήρυττε. Έτσι λοιπόν πουθενά σε κανένα πλάσμα στην γη και στον ουρανό δεν βλέπουμε να έχει πάνω του ολόκληρη την στολή της θεότητας, όπως την έχει η Παναγία μας και αυτή

είναι η μεγαλειώδης διαφορά. Αυτή η μακαρία στολή της θεότητας, η ταπεινοφροσύνη του Χριστού μας, είναι ανερμήνευτος και ποτέ κανείς άγιος δεν μπόρεσε να την ερμηνεύσει. Άλλωστε και οι άγιοι της εκκλησίας μας μόλις και μετά βίας αξιώνονται να έχουν μέσα τους λίγο από αυτήν την μακαρία στολή. Και εφόσον όντως έτσι είναι, τότες με ποιον τρόπο θα μπορούσαν να ερμηνεύσουν την ταπεινοφροσύνη του Χριστού μας; Και αν κατά τον ευαγγελιστή Ιωάννη « Θεόν οὐδείς πώποτε τεθέαται» (Α Ιωάννου), πώς θα μπορούσαν έστω και οι άγιοι να έχουν ολόκληρη την στολή της θεότητας μέσα τους; Και αν η θέα του Θεού στον άνθρωπο προξενεί θάνατο σωματικό, διότι δεν αντέχει ο άνθρωπος, τότε πώς θα αντέξει την στολή Του ολόκληρη; Γι' αυτό, αγαπητοί μου, η Θεοτόκος υπερυμνείται από όλους μας, διότι είναι η μόνη που άντεξε ολόκληρη την στολή της θεότητας, την ταπεινοφροσύνη του Χριστού μας. Να λοιπόν που ο άγιος Τριαδικός Θεός μας προ κτίσεως κόσμου είχε κατασκευάσει τον επίγειο θρόνο Του, την Παναγία μας. Και όταν γεννήθηκε η Παναγία μας από τους αγιότερους και δικαιότερους ανθρώπους της γης, τον Ιωακείμ και την Άννα, δεν συγχώρεσε ο Θεός μας να παραμείνει περισσότερο από 3 χρόνια στα άγια χέρια αυτών των δικαίων, αλλά οδηγήθηκε στο Ναό του Θεού μέσα στα άγια των αγίων. Και ήταν απόλυτα δίκαιο διότι πώς θα μπορούσε να μείνει ο θρόνος του Θεού έξω από το Ιερό; Πώς θα συγχωρούσε ο Θεός την καθέδρα Του να είναι μακριά Του;

Όταν εισήλθε η Παναγία μας στο ναό του Θεού στα άγια των αγίων ήταν μόλις 3 χρόνων και έζησε εκεί χρόνους 12. Εδώ αγαπητοί μου σταματάει πλέον η λογική του ανθρώπινου νου, διότι εγείρονται απορίες και ερωτήματα φοβερά και δεν μπορεί κανείς να μας απαντήσει. Εδώ ο βίος της Θεοτόκου είναι πέρα για πέρα ανερμήνευτος, διότι ποτέ δεν συνέβη σε άλλον άνθρωπο τέτοιο φοβερό. Και γιατί δεν συνέβη, τι έλειπε; Έλειπε η ταπεινοφροσύνη του Χριστού μας, αυτή η στολή της θεότητας. Όχι ότι δεν υπάρχει η ταπεινοφροσύνη στους αγίους μας, μη γένοιτο να πούμε κάτι τέτοιο, αλλά οι Άγιοί μας την ταπεινοφροσύνη του Χριστού μας την έχει ο καθένας τους εν μέρει και όχι ολόκληρη, ενώ η Παναγία μας έχει ολόκληρη τη στολή του Χριστού και την έχει ολόκληρη και ως ποιότητα και ως ποσότητα. Διότι πολλοί άγιοι της Εκκλησίας μας την ταπεινοφροσύνη την απόκτησαν δια μέσου πολλών πτώσεων εκ του προηγούμενου τους αμαρτωλού βίου, ώστε δια μέσου της ειλικρινής μετανοίας να αξιωθούν εν μέρει της ταπεινοφροσύνης του Χριστού μας. Ενώ για την Παναγία μας δεν είναι έτσι τα πράγματα. Η στολή της θεότητας της εδόθη πριν ακόμη γεννηθεί και σε καμία περίπτωση δεν χρειάστηκε για την Θεοτόκο η μετάνοια, όπως χρειάστηκε για όλους τους αγίους μας.

Ωστε λοιπόν άλλο είναι η ταπείνωση που έρχεται ως φυσικό επακόλουθο όταν αμαρτάνουμε και μάλιστα με θανάσιμες αμαρτίες, και άλλο είναι η

ταπεινοφροσύνη του Χριστού μας. Η ταπείνωση για τον αμαρτωλό άνθρωπο είναι άμεσα αναγκαίο για να κρατηθεί στη ζωή για να μην τον καταπιεί ο διάβολος, ενώ η ταπεινοφροσύνη του Χριστού μας είναι στολή θεϊκή, είναι μεγαλοπρέπεια, είναι δύναμις. Αυτήν λοιπόν την στολή της θεότητας την έχει ολόκληρη η Παναγία μας, γι αυτό και υποκλίνεται ενώπιόν της ολόκληρη η κτίσις, ακόμη και αυτή των επουρανίων. Ακόμη και ο Τίμιος Πρόδρομος, που είναι ο ισχυρότερος των Αγίων μετά την Παναγία μας, όταν πήγε ο Κύριός μας στον Ιορδάνη να βαπτισθεί από αυτόν, μας λέει ο ευαγγελιστής Ματθαίος πως: «Ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτόν λέγων· ἐγὼ χρειᾶν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι καὶ σύ ἔρχῃ πρὸς με;». Εδώ βλέπουμε έναν ευλογημένο δισταγμό από τον βαπτιστή Ιωάννη, διότι δεν είχε λάβει ολόκληρη τη στολή της θεότητας όπως η Θεοτόκος, και θα ήταν απρέπεια αν δεν έλεγε αυτά τα λόγια.

Όμως στην Παναγία μας δεν έγιναν έτσι τα πράγματα, διότι όταν την επισκέφθηκε ο αρχάγγελος Γαβριήλ και έγινε ο Ευαγγελισμός της, είπε πως: « Καὶ ἰδού συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσῃς τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.» Δεν ένωσε κανέναν απολύτως δισταγμό η Θεοτόκος, διότι η στολή της θεότητας που είχε μέσα της εξ ολοκλήρου, της έδινε μία θεϊκή σιγουριά, κάτι που δεν είχε ο βαπτιστής Ιωάννης, που ως επακόλουθο ένωσε ένα δισταγμό και ζήτησε περαιτέρω εξηγήσεις και έλεγε στον Κύριο: «πὺς θα μπορέσει ο δούλος να βαπτίσει τον Δεσπότη; ». Όμως η Παναγία μας τέτοιον δισταγμό δεν είχε, ούτε ένωσε ανάξια, όπως θα γινόταν, αν δεν είχε αυτήν την μακαρία στολή μέσα της. Αλλά είπε στον αρχάγγελο μόνο μια φυσική απορία: «Πῶς ἔσται μοι τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;» Και ο αρχάγγελος έδωσε στην Θεοτόκο τις απαραίτητες εξηγήσεις που όλοι μας γνωρίζουμε. Η απορία που είχε η Παναγία μας δεν είχε καθόλου ολιγοπιστία ή αμφιβολία, όπως συνέβη με τον προφήτη Ζαχαρία τον πατέρα του Τιμίου Προδρόμου, που ο αρχάγγελος Γαβριήλ του ανήγγειλε την σύλληψη του Τιμίου Προδρόμου. Όμως ο προφήτης Ζαχαρίας αμφέβαλλε και ολιγοπίστηκε λέγοντας στον αρχάγγελο πως: «Κατά τι γνώσομαι τοῦτο; Ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς.». Φυσικά όλοι μας γνωρίζουμε το επιτίμιο που έδωσε ο αρχάγγελος στον προφήτη Ζαχαρία. Και το γεγονός αυτό που συνέβη στον προφήτη Ζαχαρία οφείλεται στο ότι υστερούσε κατά πολύ στην ταπεινοφροσύνη που έχει η Θεοτόκος. Όμως για την Παναγία μας τα γεγονότα έγιναν με απόλυτη θεϊκή ακρίβεια, και ο αρχάγγελος Γαβριήλ ως φυσικό επακόλουθο δουλικά φέρθηκε προς την Παναγία μας, δηλαδή ο αρχάγγελος κατά την διάρκεια του ευαγγελισμού με την Θεοτόκο αισθανότανε την Παναγία μας ως προϊσταμένη του. Το ίδιο αισθανόταν και η Θεοτόκος, δηλαδή ως ανωτέρα του, διότι τέτοια είναι τα αισθήματα και τα φερσίματα που αναβλύζουν από ψυχή που έχει ολόκληρη την μακαρία στολή της θεότητας. Έτσι λοιπόν η απορία του προφήτου Ζαχαρίου

εξέφραζε απιστία στη δύναμη του Θεού, ώστε να μην μπορεί ο Θεός να μείνει έγκυος η προχωρημένη σε ηλικία Ελισάβετ.

Ενώ τα λόγια της Θεοτόκου ήταν και μια ομολογία, διότι ο μνήστωρ Ιωσήφ ήταν απλά φύλακας και προστάτης της Θεοτόκου, και όχι σύζυγος όπως συμβαίνει στα άλλα ζευγάρια. Γι' αυτό είπε στον αρχάγγελο αυτά τα λόγια. Και ήταν απαραίτητο να πάρει η Θεοτόκος τις ανάλογες εξηγήσεις από τον αρχάγγελο, έτσι ώστε ουρανόθεν να θεμελιώνεται το δόγμα της ορθοδόξου πίστεώς μας. Η ερώτησις που έκανε στον αρχάγγελο η Παναγία μας δεν φέρει μέσα της κανένα ίχνος αμφιβολίας και ολιγοπιστίας, όπως συνέβη με τον προφήτη Ζαχαρία, αλλά ως ανωτέρα που ήταν από τον αρχάγγελο ζητούσε το είδος που θα ανατρέψει τους νόμους της φύσεως, και αυτήν την ανατροπή μπορούσε να την κάνει μόνο ο ανώτερος της Θεοτόκου, ο Χριστός. Και όταν έπεσε άπλετο φως στην όλη ιερή υπόθεση, η Θεοτόκος έδωσε την απάντηση στον αρχάγγελο και είπε: «Ίδού ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατά το ῥῆμα σου.» Προσέξτε αγαπητοί μου, δεν είπε η Παναγία μας στον αρχάγγελο ἰδού ἡ δούλη σου, διότι ήταν ανώτερη από τον αρχάγγελο όπως προείπαμε, αλλά του είπε «ἰδού ἡ δούλη Κυρίου» που αυτό δηλώνει πως μόνο ο Κύριος ήταν ανώτερος από την Θεοτόκο. Έτσι λοιπόν η μεγαλειώδης μεγαλοπρέπεια της Θεοτόκου είναι η μακαρία στολή της θεότητας, η ταπεινοφροσύνη του Χριστού μας.

Αν βλέπουμε μερικούς αγίους να έχουν μεγαλύτερη δόξα από άλλους αγίους, αυτό οφείλεται στο ότι έχουν έστω και λίγο περισσότερο την ταπεινοφροσύνη του Χριστού μας μέσα τους και τίποτες άλλο. Υπάρχουν άγιοι που έχουν μεγάλα ασκητικά ανδραγαθήματα στο ενεργητικό τους, αλλά όμως έχουν λιγότερη δόξα από άλλους αγίους που έχουν λίγα ασκητικά κατορθώματα, και αυτό οφείλεται στην ποσότητα της μακαρίας στολής της θεότητας. Όμως να με συγχωρέσετε αδελφοί μου, διότι όσο προχωράω στον γραπτό μου λόγο για την μακαρία στολή της θεότητας που την έχει εξ ολοκλήρου η Θεοτόκος, φόβος με κυριεύει, διότι η αναξιότητά μου μου παραλύει το χέρι μου, και υπάρχει το ενδεχόμενο-ίσως να είναι και το πιο σίγουρο- πως με κίνητρο την υπερηφάνειά μου τόλμησα να γράψω για την ταπεινοφροσύνη του Χριστού μας. Να εύχεσθε λοιπόν, αδελφοί μου, να μη συμβεί σε μένα τον φτωχό αυτός ο φοβερός όλεθρος. Αλλά ούτε μου το συγχωρεί η συνείδησής μου να σταματήσω αυτό που ήδη άρχισα, αλλά μάλλον πρέπει να ολοκληρώσω αυτό, και ο Κύριός μας ας με λυπηθεί να μου το βγάλει σε καλό μου. Και αν Θεού θέλοντος συμβεί το αναπάντεχο καλό, ώστε να ωφεληθεί έστω και μια ψυχή από τον φτωχό μου γραπτό λόγο, αυτό για μένα θα είναι μεγάλη αγαλλίαση.

Πρέπει, αγαπητοί μου, να κάνουμε μια διευκρίνιση και να πούμε γιατί αυτή η μακαρία στολή της θεότητας δεν βρίσκεται σε άλλον άνθρωπο όπως βρίσκεται

στην Θεοτόκο. Η απάντησις είναι απλή και εύκολη, η ταπεινοφροσύνη του Χριστού μας εμποδίζεται μόνο από ένα πράγμα και αυτό είναι πως έστω και για λίγο, ακόμη και οι μεγάλοι άγιοί μας πήγανε αντίθετα από το θέλημα του Θεού, είτε με πράξεις είτε με λόγια είτε με σκέψεις. Ας φέρουμε λίγα παραδείγματα περί αυτού. Ποιος είναι μεγαλύτερος από τον ευαγγελιστή Ιωάννη τον Ηγαπημένο και Παρθένο; Κι όμως, όταν του έπεσε ο κλήρος να πάει να κηρύξει τον Χριστό στην Ασία, ολιγοπίστησε με αποτέλεσμα για να το ξεπληρώσει αυτό χρειάστηκε να πέσει σε ναυάγιο για 40 περίπου ημέρες και άλλα πολλά έπαθε από άσπλαχνους ανθρώπους. Ποιος δεν υποκλίνεται μπροστά στην αγιότητα του Μ. Βασιλείου που θα μπορούσαμε να πούμε πως μόνος του είναι η Εκκλησία; Αυτός ο μεγάλος είπε πως: «Και γυναίκα δεν γνώρισα, και παρθένος δεν είμαι». Θα αρκεστούμε μόνο σ' αυτά τα δύο παραδείγματα, διότι βρίθει η εκκλησιαστική μας ιστορία από τέτοια παρόμοια γεγονότα που μας δείχνουν την μεγάλη απόσταση που έχουν οι άγιοί μας από την κορυφή της αγιότητος, την Θεοτόκο. Να πούμε πως όπως για τον Κύριό μας υπήρξε πρόδρομός Του ο βαπτιστής Ιωάννης, έτσι και για την Παναγία μας όλες οι δίκαιες γυναίκες της Παλαιάς Διαθήκης υπήρξαν πρόδρομοι, αλλά ιδιαιτέρως η Ιουδήθ, διότι με την αρετή και με τη σοφία της κατάφερε και αποκεφάλισε μόνη της το απαίσιο κεφάλι του ειδωλολάτρου Ολοφέρνη, και έτσι ελευθέρωσε τον Ισραήλ από τον βέβαιο αφανισμό. Έτσι λοιπόν, όπως η Ιουδήθ σε καιρό που ο λαός του Θεού ήταν σε μεγάλη ανάγκη, του έδωσε και πάλι την προοπτική της ζωής και της ευτυχίας, με το να αποκεφαλίζει τον αιμοχαρή Ολοφέρνη, ώστε στη συνέχεια να πανικοβληθεί όλος ο στρατός του και να εξολοθρευτεί από τον στρατό του λαού του Θεού. Έτσι και η Παναγία μας αφού έδωσε την βεβαίωση στον αρχάγγελο Γαβριήλ, έγιναν τα μεγαλειώδη γεγονότα που όλοι γνωρίζουμε, και το γεγονός της γεννήσεως του Χριστού αποκεφάλισε τον άρχοντα του κόσμου τούτου, τον διάβολο. Και όπως επαναλαμβάνουμε στην περίπτωση του αποκεφαλισμού του Ολοφέρνη από την δικαία Ιουδήθ αναζωογονήθηκε όλος ο Ισραήλ, έτσι και με την γέννηση του Χριστού από την Θεοτόκο, αποκεφαλίστηκε ο διάβολος και αναζωογονήθηκε όχι μόνο ο Ισραήλ αλλά πάντα τα έθνη.

Ποιος λοιπόν όμοιος στην αγιότητα με την Θεοτόκο; Ωστε καλά έχει πει ένας θεοτοκόφιλος πως αν ο Θεός μας δεν έβλεπε να βγαίνει από το ανθρώπινο γένος η Παναγία μας, δεν θα είχε πλάσει τον άνθρωπο, και όσες φορές πάλι σκεφτότανε ο Θεός μας να αφανίσει το ανθρώπινο γένος σε φοβερές εποχές μεγάλης αποστασίας στον καιρό της Παλαιάς Διαθήκης, ο ερχομός της Θεοτόκου Του άλλαζε την απόφαση, και χάρη αυτής διατηρήθηκε το ανθρώπινο γένος. Έτσι λοιπόν η Παναγία μας ήτανε τρόπον τινά η πυξίδα για τον Θεό! Ήταν το καταπραϋντικό της δικαίας οργής του Θεού προς το ανθρώπινο γένος. Άλλωστε και με τον

κατακλυσμό επί της εποχής του Νώε θα μπορούσε κάλλιστα ο Θεός μας να μην είχε αφήσει ίχνος ανθρώπινης ζωής στην γη. Δεν διατήρησε το ανθρώπινο γένος ο Θεός για χάρη του Νώε, αλλά για χάρη του μελλοντικού ερχομού της Θεοτόκου! Αυτό και μόνον το γεγονός έφερνε αγαλλίαση στον Θεό και έτσι διατήρησε το ανθρώπινο γένος.

(συνεχίζεται)